

ACHABŮV KONEC

Původ materiálu

Lavická Anna

Pořadí v lekci

21

VSTUPNÍ VERŠ

Žalm 12,4 +7a — Kéž Hospodin zcela vymýtí ty úlisné rty, jazyk, co se velikášsky chvástá. Co vysloví Hospodin, jsou slova ryzí.

LITURGICKÉ ČTENÍ

1Kr 22, 1-6

KATECHETICKÉ OPZNÁMKY

1. KLÍČOVÉ POJMY, DOBOVÉ A TEXTOVÉ SOUVISLOSTI

- **prorokování** — je součástí dějin Božího lidu, ale není svázáno s jakoukoli událostí. Jeho východiskem je smlouva mezi Hospodinem a Izraelem, z této smlouvy vychází, její platnost potvrzuje a připomíná.

Ve SZ se ovšem nesetkáváme se systematickým učením o budoucnosti Božího lidu. Proroctví jsou vždy částečná, příležitostná. Proroci jsou především kazatelé, jejich záměrem nebylo vytvořit úplný přehled budoucích událostí. Proroctví je vyhlášení Božích úmyslů s jeho lidem a se světem, je to poselství vyslovené před někým i před určitou událostí. Proto vždy předpokládá určité posluchače, odpovídá na konkrétní situaci, je určeno konkrétnímu místu a době. Není v něm nic nepřesného, abstraktního. Je kázáním pro určitou dějinnou chvíli Izraele a pro jeho plné pochopení je třeba tyto okolnosti znát. Není to pouhá předpověď ani všeobecné poselství, platné ze všech okolností.

Prorokování je vždy ve službě Boha a on zůstává jeho Pánem. Není vázán věštbami proroků, je závislý jen na svém slovu, věčně živém, konkrétním a osobním. Není možné stavět proroctví SZ nad Boha Izraele; i proroci musí stále znovu a znovu přijímat Hospodinovy

výroky, které mají předat lidu.

- **falešný prorok** – je ten, který hlásá něco, nač se nelze spolehnout, co nemá podstatu v poselství od Boha. Falešné poselství neobstojí.

- **královi proroci a Míkajáš** – Achab chystá dobyvačnou válku. Věštba dvorských proroků – rádců patřila v takových případech k běžné starověké vojenské taktice. Izrael v tom nebyl výjimkou (1Sa 23,1nn aj.). „Čtyři sta proroků Achabových jsou proroci dvorští, které si král živí a kteří jsou mu za to po vůli. Jóšafat (Jozafat) je právem podezřívá, že 'prorokují' tak, aby se svému chlebedárci zavděčili. Proto si výslovně žádá **proroka Hospodinova**. Achab je k Jóšafatovi upřímný. Zná takového proroka.“ (Starý zákon, Překlad s výkladem sv.6, Praha, Kalich 1980, s.174).

Míkajáš přichází na královu výzvu a vyřizuje slovo Hospodinovo. Prokazuje se jako pravý prorok (Dt 18, 15-22) a čeká i v žaláři s důvěrou, že se jeho slovo prokáže jako pravdivé. Achabův **šéfprorok** nese jméno **Sidkijáš** (Hospodin je spravedlivý), je to však jen maska, stejně jako jeho přilba s rohy. O jeho „pravé tváři“ vypovídá přídomek *syn Kenaan?v*. Není svědkem víry, ale zhoubného pohanství.

- **Míkajáš** znamená **Kdo je jako Hospodin?** Prorokovo vyznavačské jméno je zároveň i jeho „programem“ – obnovuje respekt k Hospodinově jedinečnosti. Izrael neříkal „věřím v Boha“, ale měl svá kréda, mezi něž patřila i vyznavačská formule „Kdo je jako Hospodin“ (viz např. Ex 15,11; Ž 113; 5 Mi 7,18; Iz 64,3 aj.) Izrael nedrží „monoteismus“ (vyznání jediného Boha) jako náboženskou ideologii ("v jednoho Boha věřití budeš") – ale jeho vyznání vyrůstá z užaslého porovnání jedinečných Božích skutků, popř. Boží spolehlivosti, se způsobem náboženství okolních národů. Přízvisko „**syn Jimlův**“ je odvozeno od slovesa naplnit – naznačuje snad, že v jeho zvěsti je plnost pravdy Hospodinovy (JIMLA – On - /Bůh/ plní, naplňuje)

- **první Míkajášova odpověď** (v.15) souznívá s věštbou dvorských proroků. Jeho slova se zdají potvrzovat řeč těch, kteří předpovídají Achabovo vítězství, ale přitom jsou zřetelně jejich ironizující ozvěnou. Svou odpověď ovšem nestvrzuje formulí „slyš slovo Hospodinovo“. Zatím mluví jako *vyu?ený, tj. vyškolený* zkušeností a vědomostmi (vyškolený je opakem povolání).

- **druhá odpověď** (v.17-23) vyvolává prudkou reakci Sidkijáše a Achaba. Míkajáš se jako *povoláný Hospodinem* nepřizpůsobuje většině, ale zvěstuje porážku vojsku a smrt králi Achabovi.

- **Míkajášův obraz** (v.19-23) kontrastuje v textu se Sidkijášovou scénkou (v. 11), symbolizující Achabovu sílu a vítězství. Podobné obrazy užívají i jiní svědci (např. Ez 1,26-28; Sk 7,55), také mimobiblická literatura. Prorok zde využívá ke zvěstování tehdy poměrně známou představu nebeského dvora. Dětem lze tuto část prorockého kázání vyprávět jako podobenství, ve kterém Míkajáš odhaluje, jak hluboce je rozpadlá Sidkijášova osobnost a jak zhoubná je důvěra k takovým profesionálním prorokům. Achab jako „zlo“ chápe to, co mu překáží v jeho mocenských záměrech (přičemž si správně všímá, že Hospodin jeho pohanskému pojetí kralování už dlouho překážky klade). Míkajáš odhaluje, že skutečná zkáza vychází z úst těch, kdo králi poklonují a jeho rozhodnutí nábožensky podbudovávají.

- **Sidkijášova reakce** (v.24) není důsledkem vznětlivé povahy, ale stvrzuje, že se jedná o zásadní *spor mezi využitým a povoláním (inspirovaným Hospodinem)*, tedy mezi náboženským funkcionářem a povoláním. Čtenář si má uvědomit, že prorok není placená, stálá funkce a že církevní úřad ani doktorát teologie automaticky nezaručuje pravdivost zvěsti. Náboženské vzdělání ani postavení nečiní z člověka automaticky bytost odolnou vůči pokušením nebo otevřenou pravdě.

2. ÚSKALÍ TEXTU

- **konvenční užití slov prorok a proroctví** je značně odlišné od naší soudobé jazykové zkušenosti, která pod těmito pojmy rozumí „(domněle) předpovídat budoucnost, věštit“ (viz i Slovník spisovného jazyka českého). Nevykreslete tedy proroka jako jasnovidce, který ví všechno předem. Prorok nebyl věstec ani jasnovidec. Vyřizoval vzkaz, *rokoval pro Hospodina*.

Prorok je vždy zasažený *Boží* a dovede využít ke zvěstování všech svých znalostí a schopností. Není to jen „spontánně jednající člověk“, který pohrdá vzděláním, není na chvíli osvícený „hloupý Honza“. Podobné prorocké rysy vidíme u apoštola Pavla (když zdůrazní, že je povolán Vzkříšeným, a neodvozuje svou autoritu od Petra), a u Ježíše v evangeliích (učí jako moc máje, ne jako zákoníci).

Budete-li pracovat se zkušenostmi a asociacemi, které děti mají, může se s velkou pravděpodobností ukázat, že na jejich zkušenost nelze navázat. A je to užitečné otevření říci. Samo vyprávění by pak „obraz proroka“ mělo vybarvit zřetelnými biblickými barvami.

- mějte na paměti, jakou perspektivu při vyprávění užíváte. Samo biblické vyprávění se střídavě soustředí na Achaba, Jóšafata, Sidkijáše, Míkajáše a z napětí jejich výpovědí vyplývá konečné poselství. Děti mají sklon se s jedním z hrdinů identifikovat. Nejde však o

to, aby se ze všech posluchačů stali proroci, ale aby všichni byli otevření zvláštnosti, nekonvenčnosti prorockých zvěstných důrazů.

- řazení scén v biblickém textu není (tak jako mnohde jinde) časově následné, ale významové (o způsobu Sidkijášova vystoupení se dozvídáme, až když přichází na scénu Míkajáš, a pod). Nebojte se vyprávět v nepřerývané časové linii, pamatujte zároveň a na záměr vyprávění.

- při výkladu Míkajášova podobenství o nebeském dvoru bychom neměli sklouznout ke zjednodušujícímu pojetí predestinace: „co se má stát, to se stejně stane“. Právě proroci nám dosvědčují, že není nic narýsováno předem, Hospodin je ochoten své rozhodnutí změnit (viz 1Kr 21,29; Jr 26,3).

- vyprávění o Achabově smrti nenasloucháme v pozici těch, kdo se radují „z konce zlého krále“. Příběh Achabovy zatvrzelosti je příběhem zpronevěřilé církve, která na apel Božího slova reaguje karikovaně jako Achab – místo skutečného pokání nastupuje jen pud sebezáchovy.

3. METODICKÉ POKYNY

Obrázek je možné použít na začátku v rámci motivačního uvedení. Vyprávění potom můžete představit jako příběh o tom, koho a co poslouchal rád a nerad král Achab. V jeho závěru se k dotvořeným obrázkům opět vraťte. Ptejte se, jak by tedy vypadal obrázek domalovaný Achabem a zda je nebo není podobný obrázkům dětí. Hledejte společně obdoby a rozdíly a mluvíte o tom, co je tedy asi dobré a nadějně.

4. POMŮCKY:

Postavy některých proroků z knihy Dr. Tim Dowley: Školní průvodce biblí, s.14-15, Kalich Praha; Kniha o biblí, s.86-87 Proroci, Albatros, Praha 1992; Biblický atlas (místa zmíněná v úloze); obrázek starověkého válečníka na voze ve zbroji; obrázek pohanského božstva.

K vyprávění dobře využijete postavy z Flanelografu II. Scéna před Achabem a Jóšafatem se dá jednoduše zdramatizovat. S dětmi si např. můžete zhotovit masky vítězných válečníků, které Míkajáš svým slovem „strhne“.

5. MOTIVAČNÍ UVEDENÍ DO PŘÍBĚHU

Otázka pro mladší a střední školní věk:

Už jste někdy zažili, že proti jednomu stála většina třídy a učitel/ka nakonec dal/a za pravdu tomu osamocenému proti většině?

(Variantu rozhovoru na toto téma si můžete nachystat pro mladší, střední a starší školní věk. S mladšími můžete mluvit o konfliktu ve škole, v partě a pod., se staršími o konfliktech společenských nebo třeba církevních. V rozhovoru přitom nepůjde jen o to, abychom artikulovali zkušenost „osamělého hlasu“, kterou zdaleka ne všichni udělali. Pokuste se artikulovat i pocity zkušenosti „pozorovatele“ či svědka takového konfliktu, který se rozhoduje, ke komu se přidat, komu dát za pravdu, koho poslechnout.)

Otázka pro starší školní věk:

Od koho se očekává, že bude mluvit (či psát) tak, jak se líbí těm, kdo mají moc, slávu, funkci?

(Tato motivace umožní osvětlit úlohu dvorských proroků. Jako kontrastní postavu pak přivedete na scénu povolání svědka Hospodinova)

6. OSNOVY VYPRÁVĚNÍ

a) poznámky a osnova pro mladší školní věk:

Pro mladší můžete jako předlohu vyprávění užít BD, úlohu č. 71 Achabův konec. Autor zcela vypouští scénu nebeského dvora, ponechává jen výrazné slovo o ovcích bez pastýře. Tím však vzbuzuje dojem, že těžištěm prorockého slova je předpověď situace. Pamatujte však, že v centru příběhu stojí Míkajáš jako ten, kdo odhaluje falešnost dvorských proroků. Tuto rovinu vám pomůže podtrhnout zařazení motivace.

I. Motivační rozhovor

II. Král Achab chce vést válku

III. Královští proroci předpovídají vítězství (Sidkijáš si nasazuje rohy)

IV. Míkajáš vyřizuje Hospodinovo slovo a odhaluje zhoubnost Sidkijášova proroctví

V. Míkajáš je uvězněn

VI. Achab v bitvě umírá

b) poznámky a osnova pro střední a starší školní věk:

Navržená osnova umožňuje po malých úpravách pracovat s jednou či druhou z navržených motivací. Dobře přitom můžete využít postavy posla. Dopředu Míkajášovi radí, jak má mluvit – předem se tedy rozhodl, jakému typu „prorokování“ chce naslouchat – tomu, které je v souladu s královým záměrem. Na této postavě lze dobře ukázat, že nezáleží jen na prorocké povolnosti, odvaze a statečnosti, ale i na postoji těch, kdo se u takového konfliktu ocitnou.

I. Motivační rozhovor

II. Achabův záměr vést válku komentují dvorští proroci v čele se Sidkijášem, Jóšafatovi jejich vystoupení nestačí

III. Posel přivádí Míkajáše a dává mu rady, jak má jeho slovo vypadat.

IV. Míkajáš ironicky souzní s dvorskými proroky

V. Míkajáš vypráví příběh z nebeského dvora

VI. Sidkijášova a Achabova reakce

VII. Achabova lest a smrt

VYPRÁVĚNÍ

I. MOTIVACE

Koho považujete za lepšího kamaráda: toho, kdo vám schválí všechno, co vás napadne, nikdy se s vámi nehádá a udělá, co si umanete – nebo toho, kdo vám dokáže říct svůj názor a třeba se i postaví proti, když plánujete nějakou hloupost?

II. KRÁL ACHAB CHCE VÉST VÁLKU A RADÍ SE SE SVÝMI PROROKY

Izraelský král Achab plánuje hloupost. Chce vést válku proti sousednímu aramejskému království. Ví ovšem, že bude mít větší šanci na úspěch, když si najde spojence. A tak vyzve svého jižního souseda, judského krále Jóšafata: „Půjdeš se mnou do války o Rámot v Gileádu?“ – „To se ví, že půjdu. Vždyť jsme jako bratři, naše země a náš lid tvořily kdysi jeden celek... Ale přece by jen bylo dobré dotázat se Hospodina.“ – „To nebude žádný problém, mám čtyři sta proroků,“ halasil furiantsky král izraelský. A hned se jich ptá: „Mám jít do války, nebo mám od toho upustit?“ – Všimli jste si, vůbec se nezmínil o Hospodinu, mluví jen o sobě, jako by to stejně záleželo jen na něm, jak on, král, rozhodne. Dvorští proroci ovšem králi vždycky potvrdili to, co chtěl slyšet. A tak i teď jeden přes druhého prorokují: „Jen jdi, Hospodin ti dá vítězství.“

III. JUDSKÝ KRÁL MÁ POCHYBNOST O PRAVDIVOSTI DVORSKÝCH PROROKŮ

Kdo vlastně byli tihle proroci? Nepleťme si je s jasnovidci, kartáčkami a vykladači horoskopů, kteří jakože předpovídají budoucnost. Proroci nebyli věštcí. Jejich úkolem bylo vyřizovat vzkazy od Hospodina, oznamovat, jak věci, události a lidé vidí Bůh. Proto se jim také někdy říkalo „vidoucí“. Takový prorok přicházel a oznamoval Boží slovo, ať to bylo lidem vhod či nevhod. Opravdového proroka poznáte podle toho, že to vůbec neměl jednoduché, že často sklízel nevděk, mocných i obyčejných, protože musel králi i lidem vyřizovat věci, které se jim nelíbily.

Takového proroka však judský král na izraelském královském dvoře postrádá. Ti všichni, které vidí, jsou proroci „živnostníci“, kteří mají u dvora dobré bydlo, a proto se řídí zásadou: „Koho chleba jíš, toho píseň zpívej.“ Tohle judský král prokoukl, a tak naléhá na svého izraelského kolegu: „Nějakého Hospodinova proroka tu nemáš?“ – „No, o jednom bych věděl,“ ošíval se izraelský král, „ale jsem radši, když mi nechodí na oči, protože mi nikdy neprorokuje nic dobrého. Míkajáš se jmenuje; nesnáším ho, už tím svým jménem mě provokuje.“ (Míkajáš, Kdo je jako Hospodin?) „Nemluv tak,“ napomenul izraelského krále jeho judský soused, „a raději pro něj pošli.“

IV. POSEL JDE PRO MÍKAJÁŠE A NABÁDÁ JEJ, JAK MÁ PŘED KRÁLEM MLUVIT

Zatímco posel jde pro Míkajáše, na veřejném prostranství před zraky obou králů probíhá velkolepá prorocká šou. Královi proroci jsou pořádně rozšoupnutí. Šéfprorok Sidkijáš si nasazuje železné rohy, znamení neporazitelné býčí síly, a přesvědčuje krále, že do toho má jít, že o jeho vítězství není pochyb. Všichni ostatní mu přizvukují. – Je to jako reklama: silné auto se řítí křivolakými silničkami nad strmým srázem a vy jste přesvědčováni, jak je to skvělé a bezpečné počínání...

Králův posel mezitím Míkajáše přemlouvá: „Dej si pozor, jak budeš před králem mluvit. Zbytečně jej nedráždi. Ublížil bys tím jenom sám sobě. Všichni proroci ohlašují králi jen dobré věci. Dej na mou radu, neodlišuj se, přidej se k nim.“ – Míkajáš však věrně stojí ve svém poslání ohlašovat Boží slovo a nedbá, jestli se tím zavděčí nebo ne.

V. BOŽÍ PROROK ODHALUJE KRÁLOVU PÝCHU A FALEŠNÉ JEDNÁNÍ JEHO PROROKŮ

A už stojí uprostřed té slavnostní akce, přímo před králem. Ten mu řekne: „Tak co, Míkajáši, máme jít do války, nebo máme od toho upustit?“ – Úplně z toho cítíte ten posměch. Asi jako když se vám někdo chce vysmát a řekne: „A co bys dělal na mém místě ty?“ Právě tak ironicky odpověděl i Míkajáš: „Jen vytáhni do války, jistě budeš mít úspěch!“ Král pochopí, že to prorok míní ironicky, a osopí se na něj: „Kolikrát tě mám zapřísahat, abys mi ve jménu Hospodinově nemluvil nic než pravdu?“ – Vidíte tu jeho faleš? Před chvílí prohlašoval, jak Hospodinova proroka nenávidí, protože mu nepřináší žádné dobré zvěsti, a teď na Míkajáše křičí, že mluví stejně jako všichni ostatní. Míkajáš tedy zanechá ironie a vážně králi oznamuje, co mu dal Hospodin spatřit: „Viděl jsem celý národ izraelský, jak bloudí po horách jako ovce, které nemají pastýře. Tak budou Izraelci, až skončí válka; zůstanou bez krále a vrátí se pokojně domů.“

„Neříkal jsem ti, že mi nebude prorokovat nic dobrého?“ brblal izraelský král ke svému judskému kolegovi.

VI. MÍKAJÁŠOVO PODOBENSTVÍ Z NEBESKÉHO DVORA

Ale Míkajáš ještě neskončil: „A teď, králi, slyš slovo Hospodinovo, které je přímo pro tebe. Viděl jsem Hospodina, sedícího na trůnu uprostřed nebeských zástupů, a slyšel jsem, jak se ptá: 'Kdo zláká Achaba, aby vytáhl do války a padl u Rámotu v Gileádu? Na co se dá nachytat?' Ten říkal to a druhý ono. Nakonec zvítězil návrh jakéhosi ducha, který řekl: 'Já ho

zlákám. Vstoupím do úst jeho proroků a budu jej zrádně přesvědčovat, aby šel do války.' 'No to je přesně ono,' řekl Hospodin, 'na to Achab určitě naletí.' – Vidiš králi, skutečně se stalo tak, jak řekl Hospodin. Tví proroci tě vedou do záhuby.“

VII: SIDKIJÁŠOVA A ACHABOVA REAKCE

Ještě než se král vzpamatoval, přistoupil k Míkajášovi Sidkijáš a vrazil mu políček. Říká se, že potrefená husa zakejhá. V tomto případě to byl právě Sidkijáš, který byl odhalen jako ten, kdo falešně mluví o Bohu, kdo je pokřiveným, umolousaným obrazem proroka a jde jen za svým prospěchem. Míkajáš tím příběhem z nebeského dvora jen nastavil zaprodanému proroku pravdivé zrcadlo. Proto Sidkijáš tak zuří a namísto pádných argumentů vyrukuje s pádnou pěstí. – Ani králova reakce na sebe nenechá dlouho čekat. „Chopte se Míkajáše a do vězení s ním! Tam bude o chlebu a vodě, dokud se pokojně nevrátím z vítězné bitvy.“ – „Pokud tomu tak bude, nemluvil skrze mne Hospodin,“ odpověděl Míkajáš tak, aby to všichni slyšeli a byli svědky.

VIII. ACHABOVA LEST A SMRT

Schylovalo se k bitvě a král Achab si vymyslel lest. Nevytáhne do boje v královském rouchu, nýbrž v přestrojení. Zřejmě tušil, že aramejský král bude usilovat právě o jeho hrdlo. Chtěl Achab obelstít jen nepřátele, nebo zároveň i Hospodina a uniknout tak jeho soudu? Nakonec mu však jeho lest nepomohla. V počáteční vřavě se Aramejci vrhli na Jóšafata; podle odějí poznali, že to je král. Ale Jóšafat vyrazil svůj válečný pokřik a oni poznali, že to není Achab. Nechali Jóšafata Jóšafatem a hnali se jinam. Tu jeden z nich, jen tak, napjal luk a jeho šíp zasáhl přestrojeného krále Achaba. Ten chtěl z bojiště hned ujet ve svém voze, ale bitva byla tak prudká, že to nebylo možné. Král musel zůstat ve voze až do večera a vykrvácel.

Jak ta bitva dopadla? Kdo vyhrál a kdo byl poražen? To nevíme. Víme jen, že když při západu slunce zazněl signál k ukončení boje, lidé se rozešli ke svým domovům. Míkajášovo proroctví se splnilo; Hospodinovo slovo se ukázalo jako pravdivé. Ovšem, Achab nezahynul v boji, jako vojevůdce v čele svého vojska, nýbrž jako náhodná oběť, po které ani pes neštěkne... Pohřbili ho v hlavním městě, jak se sluší na krále, ale když pak u samařského rybníka oplachovali jeho zakrvácený vůz, přiběhli psi a lízali jeho krev...

IX. ZÁVĚR

„ACHAB“ – Nezní vám to jméno jako hádanka, jako převrácené slovo? Zkuste si je přechýlit pozpátku: „BACHA“! Co to znamená, dát si „bacha“? – Můžeme tomu rozumět jako výzvě, abychom se měli na pozoru a nejednali jako tento izraelský král, sobecky, bez ohledu na Boží slovo.

Zatrulo nám trochu nad špatným koncem krále Achaba? Tak to je dobře, pokud nás to zatnutí povede k přemýšlení, jaký prostor dáváme Božímu slovu ve svém životě my.

MODLITBA

Pane Bože, děkujeme, že máme příležitost setkávat se s tvým Slovem, že k nám mluvíš prostřednictvím biblických příběhů. Ten dnešní byl smutný a neskončil právě happyendem. I tak to v životě bývá. Prosíme, ať je nám král Achab výstrahou, že sobectví, pýcha a lstivost se nevyplácí. Děkujeme za Míkajášův příklad věrnosti Božímu slovu. Ať je nám povzbuzením, že stojí za to zastávat tvou pravdu, i za nepříznivých okolností. Amen.

(7). PODNĚTY PRO ROZHOVOR

- když se o něčem mezi sebou radíte – poslechnete raději radu staršího kamaráda (sourozence) nebo mladšího? Má starší vždycky pravdu, protože je zkušenější?
- co znamená přísloví: koho chleba jíš, toho píseň zpívej? Jak může být takovýto pokušením ohrožen: – novinář – učitel – ministr – student či žák – starosta – farář – tvůrce reklamy – televizní redaktor – výzkumník veřejného mínění...? Která z těchto povolání mají k prorokům nejbližší?
- co pomůže, abychom vzali vážně hlas osamocенého posmívaného?
- z kterých písní jsou následující úryvky: Nerozeznám dobře okraj propasti,... temné hlasy otázku mi kladou (S 327)... kočku chtěla sežrat myš, $2 \times 2 = 5$ (S 37)... pastvou slova svého daruj a bludů škodných uvaruj (EZ 417)? Co mají tyto písně společného?

- pro Sidkijáše byly symbolem síly rohy. Za co byste se převlékli dnes, abyste znázornili sílu, které nic neodolá?
- který z proroků vedl zdařilou reklamní kampaň – Míkajáš nebo Sidkijáš?
- znáte z církevních dějin nějaký zápas podobný konfliktu mezi Míkajášem a Sidkijášem? Kde probíhají takové zápasy v současnosti? Jakých témat se mohou týkat – mezi politiky a novináři – v církvi – ve vládě – u vás doma – ve škole – v obci...?
- znáte někoho, kdo varoval před hrůzami fašismu nebo komunismu a přitom ho jeho současníci nebrali vážně?
- dovedli byste vysvětlit, co je faleš, falešný člověk, falešné jednání?
- jak myslíte, že by Achabův konec líčila učebnice dějepisu? Jako tragický skon krále budovatele (viz např. Přemysl Otakar II.) – nebo jako konec toho, který utlačoval proroky?

Odkaz na pracovní list

[21 Achabův konec](#)

[21 Achabův konec - st](#)

Odkaz na píseň

[To já, ó Pane můj, půjdu, když mne posíláš](#)

[Bojujte, bojujte dál, pohled'te jen, v dálce svítá](#)

[Zachovej nás při svém slovu a dej k němu víru](#)

[Má duše Boha velebí, chválu vzdává](#)

[V nebi je trůn \(SV360\)](#)

[Hříchy tvý tě jednou doženou](#)

[Temnou divnou mlhou bloudím sem a tam](#)

Cílová skupina

[Mladší školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Pozvání na cestu Starý zákon 2](#)

Biblický odkaz (kat)

[1 Královská 22,1–38](#)